

COVID-19 juhis söögikohtadele, pubidele, baaridele, ööklubidele jms koosviibimiskohtadele

- COVID-19 on viirusnakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkusena, peamiselt lähikontaktist nakkusohtliku inimesega.
- Saastunud pindadel säilib viirus soodsatel tingimustel kuni 3 päeva, kuid hävineb puhastamisel ja desinfitseerimisel.
- COVID-19 leviku risk on kõrgem kinnistes, rohkelt rahvastatud ja halvasti ventileeritud ruumides.
- Juhise eesmärk on anda suunised ööklubidele, baaridele, pubidele, *lounge*'i-dele jms söögi- ja koosviibimiskohtadele ohutuks teenuse osutamiseks COVID-19 haiguse leviku tingimustes.
- **Asutuse töö korraldamisel lähtuda-kehtivatest Vabariigi Valitsuse korraldustest: [COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud.](#)**

Ruumide puhtus ja ventilatsioon

- Tagada, et hoone projektiga ettenähtud mehaaniline sissepuhke-väljatõmbeventilatsioon on töökorras ja sisse lülitatud. Järgida tuleb majandus- ja taristuministri 02.04.2020 määrust nr 8 „[Hoolekandeametuse hoone ja sisekliima tagamisega mitteamu ventileerimise ja tuulutamise nõuded](#)“ toodud nõudeid.
- Viia ruumides läbi regulaarne puhastus ja desinfitseerimine tavapärase meetodite ja vahenditega.
- Sagedasti puudutatavaid esemeid ja pindu (sh müügilette) puhastada ja desinfitseerida vähemalt 2–4 tunni järele. Sealjuures kindlasti tualettruume, ukselinke, baarilette, laudu, toole jms.
- Hoidke leib, sai ja jms pakendamata toit kaetult, nt rätikuga, läbipaistva kaanega.
- Puhastage regulaarselt (vähemalt 2–4 tunni järele) kõiki pindu, mida kliendid puudutavad (nt söögiriistade anumad, menüüd, maitseainete ja –kastmete anumad, leiva- ja saiakorv, serverimistangid, müügiletid jm).
- Hoidke toidu- ja joogi kaasamüügiks ja kohapeal tarbimiseks kasutatavaid pakendeid ja söögiriistu viisil, mis aitab vältida nende võimalikku saastumist.
- Kõik võimalikud viirusega saastunud jäätmed (nt taskurätikud, maskid jm) tuleks käidelda vastavalt juhiste: <https://www.envir.ee/et/uudised/koroonajaatmed-tuleb-teistest-eemal-hoida>
- Ruumide ja pindade puhastamisel järgida [Terviseameti soovitusi puhastamiseks ja desinfitseerimiseks](#)

Kliendid

- Maski kandmine või suu ja nina katmine on soovitatav kinnistes ja rahvarohketes kohtades, kus on kehv ventilatsioon ja distantsi hoidmine võõrastest inimestest pole võimalik. [Vaata, kuidas korrektselt maski kanda Terviseameti kodulehelt.](#)
- Järgida kehtiva korraldusega ette nähtud meelelahutusteenuse osutamise ja avaliku ürituse korraldamise reegleid.
- Teenuse osutaja tagab, et meelelahutusteenuse osutamise kohas ja toitlustusettevõtte müügi- või teenindussaalid **ei viibiks korraga rohkem isikuid kui kehtiv korraldus ette näeb ning et inimestel oleks võimalik liikuda ja paikneda hajutatult.** Piirang ei kehti koos liikuva või viibiva perekonna kohta või juhul, kui nimetatud tingimusi ei ole mõistlikult võimalik tagada.

Täituvuse ja hajusalt paiknemise aluseks võetakse ettevõtte klientidele kasutamiseks mõeldud ruutmeetrite arv ja neile mõeldud pindala.

Näide: 25% täituvuse puhul tuleb kõigepealt välja arvutada ruumi avalikuks kasutuseks olevast põrandapinnast 25% ning kuna kliendid peavad järgima ka 2+2 reeglit, siis tuleb ülejäänud 25% jagada 4-ga. **Seega 25% täituvuse puhul 100 m² pinna korral on maksimaalne inimeste arv 100/4/4=6,25 inimest, ümardatuna 6**

inimest. 50% täituvuse nõude korral on 100 m² pinnal maksimaalne viibijate arv $100/2/4=12,5$ inimest, ümardatuna 13 inimest. **Täituvuse hulka arvestatakse kõik isikud, kes ruumis viibivad.**

- Küllastajate maksimaalsest lubatavast arvust tuleks võimaluse korral teavitada kliente asutuse ukse kirjalikult.
- Tagada, et ettevõtte ruumides on paigaldatud infomaterjalid ja tähised, mis soodustaksid distantsi hoidmist.
- Teavitada kliente ettevõtte kodulehel, sotsiaalmeedia kontol ja ettevõtte sissepääsus juures, et väiksemagi nakkuskahtluse korral ei ole ei lubatud ettevõtte ruumides viibida ning ettevõttel on kohustus selline isik oma ruumidest välja suunata.
- Kontrollida ettevõttesse saabuvate klientide isikut tõendavat dokumenti ning pidada kinni kehtestatud vanusepiirangutest.
- Tagada, et joobetunnustega kliendid ettevõttes ei viibiks ning neile ei müüda alkoholi.
- Pakkuda klientidele võimalust isikuandmete (nimi ja telefoni nr) registreerimiseks. Sealjuures selgitada, et andmete andmine on vabatahtlik. Andmeid kasutatakse, kui tekib hilisem vajadus klienti informeerida võimalikust nakkushaigega kokkupuutest.
- Tagada, et ettevõtte ruumides hoitakse inimeste vahelist distantsi. Selle soodustamiseks paigaldada vastavad tähised.
- Soovitada klientidele mobiilirakenduse [HOIA](#) kasutamist (nt lisa infoleht menüü juurde). Rakendus informeerib isikuid, kes on olnud lähikontaktis* (rohkem kui 15 minutit lähemal kui 2 meetrit) positiivse koroonaviiruse proovi andnud inimesega.
- Tagada klientidele võimalused käte pesuks, selle võimaluse puudumisel desinfitseerimiseks.
- Asetada käte antiseptilised vahendid nähtavasse kohta klientide liikumisteedel, sealhulgas sisenemise ja väljumise kohta.
- Lisada käte [pesemise](#) ja [antiseptika](#) juhised.
- Varustada WC-d piisaval hulgal seebi ja ühekordsete kätekuivatuspaberitega. Nakkusohutuse seisukohalt on eelistatum kuivatada käsi ühekordse kuivatuspaberi, mitte kätekuivatiga.
- Võimalusel *buffee* ja iseteeninduse stiilis teenindust vältida, kus võib olla raskendatud distantsi hoidmine ning võib toimuda inimeste kogunemine. Kuna kasutatakse ka samu toidu töstmisvahendeid, siis tuleb tagada desinfitseerimisvahendite olemasolu ning järgida, et inimesed desinfitseeriks enne oma käed ja hoiaksid distantsi.
- Tootetutvustuste korraldamisel (toit, toidu töstmise vahendid ja suure ristsaastumisohuga kosmeetika nt huulepulgad, ripsmetuššid) tagada nii toote tutvustajale kui ka klientidele kätehügieeni võimalused ja soodustada distantsi hoidmist.
- Paigutada klientidele nähtavasse kohta infomaterjalid, mis tuletaks meelde järgmist:
  - ✓ haigena ning ka kergete haigusnähtude ilmnemisel (sh kerge nohu, kurguvalu, kurgu kriipimine, köha vms) püsida kodus;
  - ✓ kätehügieeni vajadust;
  - ✓ hajusalt paiknemise vajadust;
  - ✓ et isiklikuks kasutamiseks mõeldud joogi- ja sööginõusid ei jagataks kaaslastega.

Töötajad

- Alates 24.11.2020 kuulub COVID-19, ametliku nimega SARS-CoV-2 (severe acute respiratory syndrome coronavirus 2) bioloogiliste ohutegurite kolmandasse ohurühma. Kõikide tööde korral, kus esineb bioloogiliste ohuteguritega kokkupuute oht, peab tööandja töökeskkonna riskianalüüsi käigus kindlaks määrama töötaja nakatumisohu laadi, suuruse ja kestuse ning sellest tulenevalt hindama riski töötaja tervisele ja võtma tarvitusele vajalikud ennetusabinõud. [Ennetusabinõudega saab tutvuda Tööinspektsiooni Tööelu veebilehel.](#)
- Maski kandmine või suu ja nina katmine on soovitatav kinnistes ja rahvarohketes kohtades, kus on kehv ventilatsioon ja distantsi hoidmine võrastest inimestest pole võimalik. [Vaata, kuidas korrektselt maski kanda Terviseameti kodulehelt.](#)
- Tagada, et kõik töötajad oleksid teadlikud peamistest [hingamisteede haiguste ennetamise meetmetest](#). Tagada, et kõik töötajad oleksid teadlikud [üldistest toiduhügieeni põhimõtetest](#) ja järgiksid isikliku hügieeni reegleid.

- Rõhutada töötajatele, et väiksemagi nakkuskahtluse korral ei ole tööl viibimine lubatud. Kehtestada kord, kuidas vältida haigestunud töötaja ettevõtte ruumides viibimist.
- Minimeerida töötajate omavahelisi lähikontakte ning lähikontakte* töötajate ja klientide vahel. Vastasel korral varustada töötajad isikukaitsevahenditega nt visiir, mask.
- Soovitada töötajatele mobiilirakenduse [HOIA](#) kasutamist. Rakendus informeerib isikuid, kes on olnud lähikontaktis (vähemalt 15 minutit kuni 2 meetri kaugusel) positiivse koroonaviiruse proovi andnud inimesega.
- Tagada töötajatele regulaarne kätepesu võimalus ning tuletada meelde, millal ja kui tihti tuleb käsi pesta (vt loendit juhise lõpus) Käte pesemisel järgida [juhust](#).
- Kui kätepesu ei ole võimalik teostage käte antiseptika vastavalt [juhisele](#). Nähtavalt määratud käed tuleb kindlasti pesta.
- Vastavalt töökeskkonna riskianalüüsi tulemustele väljastada vastavalt tööiseloome vajaminevad ühis- ja isikukaitsevahendid ning viia läbi koolitus, kuidas neid korrektselt ja ohutult kasutada. [Juhised leiab Terviseameti koduleheküljelt](#).
- Tööriided tuleb pesta regulaarselt vastavalt ettevõtte tavakorraldusele. Haigestunud töötaja riided tuleb pesta koheselt.
- Riideid ja teisi tööl kasutatavaid vahendeid võimalusel mitte koju viia.

Kui töötaja haigestub ülemiste hingamisteede viirushaigusesse (palavik, köha, nõrkus jm sümptomid)

- Kui töötaja haigestub töövälisel ajal, peab ta jääma koju.
- Kui töötaja haigestub töökohal, peab ta koheselt lahkuma.
- Haigestunu võtab ühendust perearstiga, kes langetab otsuse COVID-19 diagnoosi, testimise vajaduse ja töövõimetuslehe (TVL) osas.
- COVID-19 leviku pidurdamise seisukohalt on oluline, et haigestunud töötaja informeeriks tööandjat, et COVID-19 diagnoos leidis kinnitust. Tööandja informeerimine toimub vastavalt töötaja ja tööandja kokkuleppele.
- COVID-19 diagnoosi kinnitumisel peab töökohal selgitama välja inimesed, kes olid haigestunud töötajaga lähikontaktis* sümptomaatilisel perioodil või olid kuni kaks päeva enne seda. Kui töötaja oli asümptomaatiline, siis loetakse lähikontaktseteks* neid, kes olid temaga lähikontaktis* kaks päeva enne positiivse testi tulemuse saamist. [Lähikontaktsete määramise kohta leiab täpsema info Terviseameti kodulehelt](#).
- Tööandja, olles informeeritud töötaja COVID-19 diagnoosist, teeb koostööd Terviseameti regionaalosakonnaga, et määratleda töötaja tööalased lähikontaktid* ning anda suunised edasiseks töökorralduseks.
- Kandke tööalaste lähikontaktsete info vastavasse tabelisse (tabeli leiata [siit](#)).
- Pärast Terviseametiga kõnelemist edastage see tabel krüpteerituna Terviseameti vastavale regionaalsele osakonnale (teile antakse kontakt).
- Lähikontaktid peavad 10 päeva viibima karantiinis ning jälgima hoolikalt oma tervist. Kuigi testimine ei ole kohustuslik, on Terviseameti soovitus lähikontaktsetel 10-kalendripäevase karantiini lõppemisel läbida SARS-CoV-2 testimine, et avastada võimalik asümptomaatiline või eelsümptomaatiline haigestumine. Lähikontaktsete isolatsioonipäevi aitab kalkuleerida [Eesti Perearstide Seltsi isolatsioonikalkulaator](#).
- Korralduses nimetatud 10-kalendripäevast elukohas või püsivas viibimiskohas viibimise kohustust ja COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testimise nõudeid ei kohaldata, kui isik:
  - 1) on läbi põdenud COVID-19 haiguse ja arst on ta terveks tunnistanud ning terveks tunnistamisest ei ole möödunud rohkem kui kuus kuud;
  - 2) on läbinud COVID-19 haiguse vastase vaktsineerimise kuuri, saavutanud viimase vaktsiinidoosi järel maksimaalse kaitse ning sellest ei ole möödunud rohkem kui üks aasta;
  - 3) on COVID-19 haiguse läbipõdemise järel saanud ühe doosi vaktsiini, saavutanud vaktsiinidoosi järel maksimaalse kaitse ning sellest ei ole möödunud rohkem kui üks aasta, või ta on pärast esimese vaktsiinidoosi saamist haigestunud COVID-19 haigusesse ning sellest, kui arst on isiku terveks tunnistanud, ei ole möödunud rohkem kui üks aasta.

- Viirusega potentsiaalselt saastunud ruumid tuleb sulgeda ning avada, kui neis on läbi viidud korralik puhastus, desinfitseerimine ning tuulutamine.
- Ruumide ja pindade puhastamisel järgida [Terviseameti soovitusi puhastamiseks ja desinfitseerimiseks](#).
- Kui haigestunud töötaja COVID-19 diagnoos ei leidnud kinnitust, võivad teised töötajad jätkata tööd, kuid kindlasti jälgima 10 päeva jooksul oma tervist.

KÄSI TULEB PESTA:

- enne töö alustamist;
- toidu käitlemisel;
- pärast jäätmete käitlemist;
- pärast koristamist;
- pärast tualeti kasutamist;
- pärast nina nuuskamist, aevastamist või köhimist;
- pärast söömist, joomist või suitsetamist;
- pärast raha käsitsemist.

*LÄHIKONTAKT ON:

- otsene füüsiline kontakt COVID-19 haigega (nt käitlemine);
- otsene kontakt COVID-19 haige eristega ilma kaitsevahendeid kasutamata (nt on peale köhitud);
- koos viibimine COVID-19 haigega vähemalt 15 minutit ja kuni 2 meetri kaugusel.

Juhendid ja soovitused leiate:

[Terviseameti koroonaviiruse haigus COVID-19 trükised ja juhendmaterjalid](#)

[Veterinaar- ja Toiduameti soovitused toidukäitlejatele seoses koroonaviirusega](#)

[Tööinspektsiooni soovitused tööandjale ja töötajale](#)

